
Áframhaldandi efling ofanflóðavarna við Flateyri, Ísafjarðarbær

Ákvörðun um matsskyldu

---

1 Inngangur

Þann 20. febrúar 2023 barst Skipulagsstofnun tilkynning frá Ofanflóðasjóði um áframhaldandi eflingu ofanflóðavarna við Flateyri í Ísafjarðarbæ, samkvæmt 19. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana, sbr. lið 2.02, 11.13 og 13.02 í 1. viðauka laganna.

Skipulagsstofnun leitaði umsagna Ísafjarðarbæjar, Heilbrigðiseftirlits Vestfjarða, Minjastofnunar Íslands, Náttúrufræðistofnunar Íslands, Umhverfisstofnunar, Veðurstofu Íslands og Vegagerðarinnar.

2 Gögn lögð fram

Tilkynning til Skipulagsstofnunar: Áframhaldandi efling ofanflóðavarna við Flateyri. Fyrirspurn um matsskyldu. Mat á umhverfisáhrifum. Ofanflóðasjóður – Verkís. Febrúar 2023.

Umsagnir um tilkynninguna bárust frá:

- Ísafjarðarbæ dags. 9. mars 2023,
- Heilbrigðiseftirliti Vestfjarða dags. 23. mars 2023,
- Minjastofnun Íslands dags. 21. mars 2023,
- Náttúrufræðistofnun Íslands dags. 22. mars 2023,
- Veðurstofu Íslands dags. 16. mars 2023,
- Vegagerðinni dags. 22. mars 2023.

Umhverfisstofnun skilaði ekki inn umsögn.

Frekari upplýsingar bárust frá framkvæmdaraðila dags. 22. og 27. mars 2023.

3 Fyrirhuguð framkvæmd

Forsaga

Í kjölfar snjóflóða sem féllu við Flateyri í janúar 2020 hóf Verkís greiningarvinnu að ósk Ofanflóðasjóðs á því hvort og hvernig efla mætti varnir ofan bæjarins. Skýrsla um flóðin kom út í lok árs 2020¹ og skýrsla með niðurstöðum greininga á því hvernig æskilegt væri að hefja styrkingu varna kom út 2021². Lagðar voru fram tillögur að nokkrum verkefnum sem gætu hafist sumarið 2021 að ósk Ofanflóðasjóðs og Ísafjarðarbæjar og lauk fyrstu áföngum haustið 2021 með hreinsun og víkkun flóðrása við Innri-Bæjargilsgarð. Sumarið 2023 er stefnt að framkvæmdum við

---

¹ Óliver Hilmarsson, Tómas Jóhannesson og Harpa Grímsdóttir. 2020. *Snjóflóðin úr Skollahvilft og Innra-Bæjargili 14. janúar 2020*. Skýrsla VÍ 2020-010

² Verkís. 2021drög. *Flateyri - Frumathugun, endurskoðun 2020*. Skýrsla Verkís nr. 202150, dagsett 2021-02-26

áframhaldandi eflingu varnanna á grundvelli frumathugunarskýrslu³. Heildarverktími er áætlaður 3 ár og stefnt að því að byrja á uppbyggingu keilna undan Innra-Bæjargili.

Fyrirhuguð framkvæmd

Fyrirhuguð framkvæmd felst í uppbyggingu á þremur keiluröðum ofan við núverandi varnargarða. Heildarfjöldi keilna verður 27 og verða þær 10-11 m háar. Efla þarf varnarfleyg ofan Sólbakka og verður núverandi varnarfleygur efldur með landmótun og uppbyggingu á 5-16 m háum leiðigarði. Núverandi þvergarður verður hækkaður um 5 m og endurbyggður brattur með lítillega breyttri legu. Hafnarsvæðið verður varið með keilum ofan vegar. Til viðbótar verður reistur 5-7 m hár og brattur hafnargarður til þess að beina flóðstraum frá Skollahviltargarði frá höfn. Flóðrás við Skollagarð verður hreinsuð, dýpkuð og víkkuð neðst við garðinn til að auka virka hæð leiðigarðsins og tryggja óhindrað rennsli snjóflóða meðfram garðinum. Flóðrás meðfram Innra-Bæjargilsgarði var hreinsuð, dýpkuð og víkkuð haustið 2021. Til viðbótar verður efni sem safnast hefur fyrir ofarlega við báða leiðigarðana hreinsað. Efnið hefur líklega safnast upp í leysingum og í snjóflóðum. Magnið er óverulegt í samanburði við magn í flóðrásum.

Garðar og keilur verða byggðar upp úr efni innan framkvæmdasvæðis. Styrkta fyllingu í bratta hluta í flóðhlið garðanna og keilnanna, sem og í undirstöður garða og keilna, þarf að sækja úr námum. Áætluð heildar efnisþörf vegna framkvæmdanna er 300.000 m³.

Mynd 1. Afstöðumynd sem sýnir veglóðir og landmótun. (Mynd úr greinargerð Ofanflóðasjóðs)

³ Verkís. 2023drög. *Snjóflóðavarnir á Flateyri. Endurskoðun frumathugunar*. Skýrsla Verkís nr. 291189, dagsett 2023-01-12

4 Umhverfisáhrif

Hér er fjallað um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar eins og þeim er lýst í framlögðum gögnum Ofanflóðasjóðs og umsögnum umsagnaraðila.

Áhrif á jarðmyndanir

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að framkvæmdasvæðið í hlíðinni ofan bæjarins samanstandi aðallega af lausum jarðefnum og skriðum. Svæðinu hafi að mestu verið raskað eftir fyrri framkvæmdir við upphleðslu varnargarðsins. Framkvæmdasvæðið við höfnina sé staðsett á uppfyllingu. Áhrif framkvæmda á jarðmyndanir séu talin óveruleg og varanleg, afturkræf en staðbundin.

Náttúrufræðistofnun tekur undir að áhrif á jarðmyndanir geta talist óveruleg enda jarðminjar á svæðinu að stórum hluta raskaðar nú þegar.

Áhrif á gróður

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að gróður á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði flokkist aðallega sem alaskalúpína og skv. nýjum ljósmyndum sé hluti þess svæðis skógarkerfill og áþekkar tegundir, báðar vistgerðirnar falla undir flokkinn Manngert land og ræktarland skv. vistgerðarlykli Náttúrufræðistofnunar. Stinnastararvist er næst stærsti flokkurinn og ná þessar vistgerðir yfir um 68,3% af framkvæmdasvæðinu. Um 17,4% af framkvæmdasvæðinu flokkast undir vistgerðir með hátt eða mjög hátt verndargildi. Lítill hluti framkvæmdasvæðisins (< 1%) næst Sólbakka og ofan við Eyri fellur undir skilgreinda skógrækt skv. vistgerðarkorti Náttúrufræðistofnunar.

Náttúrulegar vistgerðir á framkvæmdasvæðinu eru áþekkar því sem er í hlíðum í kringum Flateyri þar sem svipað háttar til og því nokkuð algengar á svæðinu. Ekki er ólíklegt að lúpína og síðar kerfill taki yfir þær vistir sem munu raskast við framkvæmdir, nema við því verði spornað með því að græða raskað svæði upp með grasfræjum og vöxtur ágengra tegunda verði haldið í skefjum. Þetta gæti einnig átt við um framkvæmdarsvæðið á og við hafnargarðinn. Í heild teljast áhrif framkvæmda á gróður nokkuð neikvæð en staðbundin og að hluta afturkræf.

Í umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands kemur fram að gróðurlendi sem verða fyrir raski vegna framkvæmdarinnar eru að stærstum hluta alaskalúpína og skógarkerfill sem mynda þéttar breiður. Um framandi ágengar tegundir er að ræða og verndargildi þeirra því ekkert. Að mati Náttúrufræðistofnunar er ástæða er til að hefta frekari útbreiðslu tegundanna út fyrir framkvæmdasvæðið og t.d. huga vandlega að hvar jarðvegi af svæðinu er fargað og koma í veg fyrir að plöntunum sé dreift á nýja útbreiðslustaði í Öfundarfirði. Inn á milli finnast vistgerðir með nokkuð hátt verndargildi en flatarmál þeirra er ekki viðamikið. Einkum eru það votlendisvistgerðir þar sem flóðrás úr Skollahvilftargarði er áætluð. Um mjög lítið svæði er að ræða.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að í ljósi ábendinga Náttúrufræðistofnunar og fyrir þær sakir að hvorug plöntutegundin hefur skráða þekju við Klofningsnámu hefur framkvæmdaraðili ákveðið að finna aðra staðsetningu fyrir haugsett efni. Sandhjallurinn innan fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis, sem í dag er umlukinn lúpínu, mun taka við um helmingi umfram efnis. Áætluð efnistaka úr sandhjallinum er 20.000 m³, en áætlað efni til haugsetningar 40.000 m³. Framkvæmdaraðili á því eftir að finna hentuga staðsetningu fyrir um 20.000 m³ umfram efnis. Verður leitað að svæði þar sem önnur eða báðar umræddar tegundir hafa töluverða þekju. Ef enginn hentugur staður finnst í nágrenni framkvæmdasvæðisins verður kannaður möguleiki þess að haugsetja jarðveg sem inniheldur fræ ágengu tegundanna undir „ómenguðu“ efni frá öðru svæði á dýpi þar sem plönturnar ættu ekki að ná vexti að yfirborði. Verða slíkar ákvarðanir ekki teknar nema í samráði við Landgræðsluna. Jafnframt var fyrirhugað að nýta jarðveg frá efri hluta framkvæmdasvæðisins, þar sem þekja framandi tegunda er ríkjandi, í fyllingu Hafnargarðsins. En þar sem þekja lúpínu er mjög takmörkuð og þekja skógarkerfils engin á hafnarsvæðinu og í ljósi

fyrirgreindra ábendinga Náttúrufræðistofnunar verður farið yfir með Landgræðslunni hvort nægjanlegt sé að nota einungis efni úr neðri lögum skeringar flóðrásar í fyllingar og yfirborð hafnargarðs. Að öðrum kosti verði endurskoðað hvort finna megi annað efni í þá fyllingu. Við uppgræðslu svæðisins verður aðallega notast við endurtekna sáningu landgræðslublöndu, hvítmára og rauðsmára og áburð til að fá þéttan grassvörð. Leitast verður eftir því að notast við birki og aðrar trjategundir þar sem því verður komið við.

Áhrif á fugla

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að þar sem lúpína þeki stærstan hluta framkvæmdasvæðisins sé fuglalíf að öllum líkindum frekar rýrt og fábreytt hvað tegundir varðar. Lúpínubreiður henta illa fyrir mófugla eins og spóa, lóur, stelka og lóupræla sem ætla megi að sé að finna á svæðinu og í kringum það. Þar sé frekar að finna tegundir eins og hrossagauka og skógarþresti sem sækja í ánamaðka og smádýr sem geti verið nokkuð af í lúpínubreiðum. Búast megi við að þör mófugla geti tapað búsvæðum sínum en tegundir sem sækja í lúpínu muni aukast. Válistastaða þeirra fugla sem líklegt sé að finnist á svæðinu séu Stelkur og Snjótittlingur með stöðuna í yfirvofandi hættu og í nokkurri hættu. Ekki sé líklegt að mörg þör af stelkum sé að finna á framkvæmdasvæðinu þannig að áhrif á stelkastofninn á svæðisvísu og á landsvísu verða að öllum líkindum hverfandi. Snjótittlingar á svæðinu eru líklega frekar ofan við framkvæmdasvæðið, frekar í grýttu landi þar sem þeir gera sér hreiður milli steina og áhrif á þá verða líklega enn minni en á stelka ef þau verða þá nokkur.

Framkvæmdasvæðið nær yfir suðvestur strönd Lóns sem var myndað þegar höfnin var fyllt eftir árið 1988. Vinna á svæðinu gæti raskað fuglalífi á vatninu tímabundið vegna hávaða og hugsanlega aukins gruggs af völdum umferðar vinnuvéla. Því er líklegt að áhrif á fugla verði nokkuð neikvæð og staðbundin en að hluta tímabundin á meðan á framkvæmdum standi.

Í umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands kemur fram að fuglalíf hefur verið kannað á svæðinu við gerð núverandi snjóflóðavarnargarða og er fyrst og fremst um algengar mófuglategundir að ræða. Miðað við útbreiðslu alaskalúpínu og skógarkerfils má áætla að tegundafjölbreytni sé mögulega minni nú en þegar könnunin var gerð því tegundir eins og spói, heiðlóa og snjótittlingur forðast svo hávaxinn gróður. Fjallað er ítarlega um möguleg áhrif á fuglalíf í tilkynningunni m.a. á framkvæmdatíma og þ.m.t. á fuglalíf á hafnarsvæðinu. Náttúrufræðistofnun telur umfjöllunina góða.

Áhrif á ásynd og landslag

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að fyrirhuguð framkvæmd mun breyta ásynd fjallsins ofan Flateyrar og Sólbakka og við hafnarsvæðið. Hafa ber í huga að stærstum hluta svæðisins hefur þegar verið raskað vegna núverandi varnargarða en á það þó ekki við um hluta eystra leiðigarðs, vestan Sólbakka. Uppgræðsla mannvirkjanna með völdum gróðri á þeirri hlið sem snýr að bænum mun draga úr neikvæðum áhrifum mannvirkja á umhverfi. Áhrif framkvæmda á ásynd lands eru talin talsvert neikvæð, að hluta tímabundin en afturkræf. Áhrif á fágætt landslag og fjölbreytni landslags eru talin vera óveruleg.

Í umsögn Náttúrufræðistofnunar kemur fram að ljóst er að áhrif á ásynd lands og landslag verða mest enda verða ofanflóðavarnir meira áberandi en þær eru í dag og ný form bætast við, einkum keiluraðirnar. Þó er um að ræða landslag sem er að stórum hluta umbreytt og manngert vegna núverandi varnargarða. Uppgræðsla getur dregið úr ásyndaráhrifum. Náttúrufræðistofnun leggur til að forðast sé að nota áfram alaskalúpínu fyrir uppgræðslu og frekar reynt að stemma stigu við útbreiðslu hennar á svæðinu. Rækta ætti birki og víðitegundir í stað lúpínu og skógarkerfils þar sem því verður komið við.

Áhrif á fornleifar

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að kannaðar hafi verið mögulegar fornleifar á svæðinu vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Fornleifar milli Eyrar og Hvilftar hafi verið skráðar árið 1996 þegar upphaflegi snjóflóðavarnargarðurinn var byggður og austan megin við varnargarðinn árið 2021 vegna hreinsunar og víkkunar á flóðrásinni. Þá fundust tvær minjar og tvær hugsanlegar minjar, en þær eru allar utan framkvæmdasvæðis. Í vettvangskönnun á tilvonandi framkvæmdasvæði sem framkvæmd var haustið 2022 fundust engar minjar, en neðst á svæðinu austan megin, þ.e. milli Sólbakka og snjóflóðavarnargarðsins taldi fornleifafræðingur líkur á að minjar tengdar hvalveiðistöð sem starfaði við lok 19. aldar kunni að koma í ljós við framkvæmdir. Lagt var til að grafnir yrðu skurðir til að skera úr um það og bregðast við, gerist þess þörf. Stefnt er á að fara í slíka leit áður en framkvæmdir hefjast og eru samningsviðræður við fornleifafræðing og undirbúningur þeirrar vinnu hafin. Ef minjar koma í ljós við framkvæmdir á svæðinu verður vinnan stöðvuð og fornleifafræðingur kallaður til. Framkvæmdasvæðið við höfnina er staðsett á uppfyllingu og ekki sáust neinar minjar á því svæði. Áhrif framkvæmda eru talin óveruleg á fornleifar, með fyrirvara um að engar minjar komi í ljós við nánari könnun og framkvæmdir.

Í umsögn Minjastofnunar Íslands er fjallað um einstaka fornleifar innan framkvæmdasvæðisins og kröfur stofnunarinnar um mótvægisáðgerðir sem grípa þarf til verndar minjum og minjaheildum.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að áform séu um að fá fornleifafræðing til að grafa könnunarskurði á svæði þar sem kunni að vera minjar tengdar hvalveiðistöð. Rannsóknin er nú í undirbúningi. Einnig verður kannað mögulegt bæjarstæði og svæði þar sem stækkun efnistökusvæða og haugsetning er fyrirhuguð. Verða allar niðurstöður þeirra vinnu sendar til Minjastofnunar. Ef fornleifar koma í ljós við athuganir eða meðan á framkvæmdum stendur verður Minjastofnun gert viðvart og ráðstafanir gerðar í samráði við stofnunina.

Áhrif á samfélag

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að við núverandi aðstæður búa íbúar á Flateyri við verulega snjóflóðahættu. Í ljós hefur komið að við ákveðnar aðstæður geta snjóflóð farið yfir núverandi garð og eru því viðbætur við núverandi varnir brýn öryggisráðstöfun til að tryggja eins og kostur er öryggi íbúa á Flateyri. Vestari leiðigarður ofan hafnar og keilur munu verja hafnarsvæðið sem hamlar efnahagslegu tjóni og eflir vinnuöryggi. Ávinningur af framkvæmdunum er því talinn ótvíræður. Á heildina litið eru áhrif snjóflóðavarna ofan byggðar á Flateyri á samfélag talin vera talsvert jákvæð og varanleg.

Áhrif á loftgæði

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að aukin umferð að og frá framkvæmdasvæði gæti valdið rykmyndun og haft í för með sér tímabundin áhrif á loftgæði í byggð. Áhrif á loftgæði á framkvæmdatíma gætu verið nokkuð neikvæð en staðbundin. Að framkvæmdum loknum verða engin áhrif á loftgæði. Ráðgert er að efnisflutningar einskorðist við svæði ofan og utan núverandi garða. Þannig verður komist fram hjá efnisflutningi í gegnum íbúahverfi.

Til þess að koma efni úr Klofningsnámu, vestan byggðar að framkvæmdasvæði austan Skollahvilftar er gert ráð fyrir að farið verði í gegnum leiðigarðana, ofan þvergarðs og efni komið fyrir á meðan vinna við þvergarðinn stendur yfir. Leiðigarðar yrðu rofnir tímabundið fyrir umferð og svo endurhlaðnir. Líklega yrðu byggðir upp rampar að gördunum og þeir svo rofnir fyrir ofan þá hæð. Önnur leið til efnisflutninga er alfarið ofan leiðigarðanna.

Aukin rykmyndun verður þegar garðar eru byggðir upp og áður en náðst hefur að loka yfirborði þeirra. Uppgræðsla garða jafnóðum og upphleðslu vindur fram hefur gengið vel í nýlegum framkvæmdum t.d. á Patreksfirði og í Neskaupstað. Sérstaklega þarf að huga að uppbyggingu þvergarðs vegna rykmyndunar við efstu hús við Ólafstún, sem standa næst fyrirhuguðu framkvæmdasvæði.

Áhrif á hljóðvist

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að á meðan á framkvæmdum standi mun umferð aukast um svæðið og gera megi ráð fyrir auknum hávaða í byggð vegna vinnuvéla við jarðvegs- og efnisflutninga að og frá framkvæmdasvæðinu. Snjóflóðavarnargarðurinn mun virka eins og mjög há hljóðmön og dempa áhrifin í byggð fyrir þær framkvæmdir sem fram fara ofan bæjarins. Áhrif framkvæmda á hljóðvist eru talin nokkuð neikvæð en staðbundin og tímabundin. Mest/veruleg við efstu hús við Ólafstún, sem standa næst framkvæmdasvæði. Gert er ráð fyrir að nýr þvergarður verði hlaðinn upp ofan við garð og að engin umferð vinnuvéla verði milli húsa við Ólafstún og fyrirhugaðs þvergarðs. Fyllingin hlémegin í þvergarðinum verður hlaðin fyrst upp og myndar þannig hljóðmön og því ætti hávaði frá framkvæmdum við styrktu fyllingu þvergarðsins að vera mun minni a.m.k þar til komið er upp í efstu hluta hans.

Vöktun á aflögðum urðunarstað við Klofning

Í umsögn Heilbrigðiseftirlits Vestfjarða bendir eftirlitið á að við efnistökusvæðið við Klofning sé aflagður urðunarstaður. Heilbrigðiseftirlitið sinni sýnatöku fyrir Ísafjarðarbæ úr tveimur vatnsbrunnum sem taka þurfi tillit til.

Í svari framkvæmdaraðila kemur fram að upplýsingar um grunnvatnsbrunna frá Heilbrigðiseftirliti Vestfjarða verði höfð til hliðsjónar við framkvæmdir.

5 Skipulag og leyfi

Fyrirhuguð framkvæmd er ekki í samræmi við Aðalskipulag Ísafjarðarbæjar 2008-2020. Samkvæmt aðalskipulaginu er svæðið sem um ræðir skipulagt sem varnarmannvirki, landsvæði til sérstakra nota og sem óbyggð svæði. Skipulagsstofnun telur að breyta þurfi aðalskipulaginu m.a. í ljósi umfangi framkvæmdanna.

Framkvæmdin er háð framkvæmdaleyfi Ísafjarðarbæjar samkvæmt skipulagslögum og reglugerð um framkvæmdaleyfi. Jafnframt þarf leyfi Minjastofnunar Íslands ef raska þarf fornleifum, skv. lögum um menningarminjar.

6 Niðurstaða

Um er að ræða áframhaldandi eflingu ofanflóðavarna við Flateyri. Framkvæmdin er tilkynningarskyld til ákvörðunar um matsskyldu samkvæmt 19. gr. og lið 2.02, 11.13 og lið 13.02 í 1. viðauka í lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

Eðli, staðsetning og eiginleikar hugsanlegra áhrifa framkvæmdar

Við mat á því hvort tilkynningarskyld framkvæmd skuli háð umhverfismati skal taka mið af eðli framkvæmdar, svo sem stærð og umfangi framkvæmdar, samlegðar með öðrum framkvæmdum, nýtingar náttúruauðlinda eða ónæði sbr. 1. tölul. 2. viðauka laga nr. 111/2021. Einnig skal taka mið af staðsetningu framkvæmdar og hversu viðkvæm þau svæði eru sem líklegt er að framkvæmd hafi áhrif á, svo sem með tilliti til landnotkunar, magns og getu náttúruauðlinda til endurnýjunar, verndarákvæða, einkum svæða sem njóta verndar skv. lögum um náttúruvernd, vegna fornleifa eða á grundvelli alþjóðlegra samninga sem Ísland er bundið af. Einnig ber að líta til álagspols náttúrunnar, svo sem með tilliti til votlendissvæða, sérstæðra jarðmyndana, landslagsheilda og kjörlendis dýra sbr. 2. tölul. 2. viðauka laga nr. 111/2021. Að endingu ber að skoða áhrif framkvæmdar í ljósi eðlis og staðsetningar hennar, svo sem með tilliti til umfangs, eðlis, styrks og fjölbreytileika áhrifa, hverjar líkur séu á áhrifum, tímalengdar, tíðni og afturkræfni áhrifa,

samlegðaráhrifa með áhrifum annarra framkvæmda og möguleika á að draga úr áhrifum, sbr. 3. tölul. 2. viðauka laga nr. 111/2021.

Um er að ræða nokkuð umfangsmikla framkvæmd innan svæðis sem þegar hefur verið að mestu raskað vegna mannvirkjagerðar og er tilgangur framkvæmdarinnar að þessu sinni að standa að áframhaldandi styrkingu varnargarða við Flateyri með því markmiði að tryggja öryggi byggðar og hafnarsvæðis.

Fyrirhuguð framkvæmd mun koma til með að breyta ásýnd svæðisins og auka umfang mannvirkja að nokkru leiti. Framkvæmdasvæðið er almennt vel gróið, en fjölbreytni vistgerða er takmörkuð, þar sem gróðurlendi er að stærstum hluta framandi ágengar tegundir og verndargildi þeirra því ekkert. Náttúrufræðistofnun bendir á í umsögn sinni að huga þurfi vandlega að því hvar jarðvegi af svæðinu verði fargað til að koma í veg fyrir að plöntum sé dreift á nýja útbreiðslustaði í Öfundarfirði. Skipulagsstofnun tekur undir umsögn Náttúrufræðistofnunar og telur að í framkvæmdaleyfi verði þess gætt að dreifing á framandi ágengum tegundum verði ekki aukin frá því sem nú er. Ekki fundust vistgerðir eða dýralíf sem njóta sérstakrar verndar innan svæðisins.

Að mati Skipulagsstofnunar felast helstu áhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar í áhrifum af völdum efnistöku, haugsetningar og ónæðis auk áhrifa á ásýnd og landslag. Áhrifin eru að mestu leyti komin fram, en þó er viðbúið að leiðigarðurinn á landfyllingu við höfnina muni hafa áhrif á upplifun íbúa og gesta Flateyrar vegna þeirrar skerðingar sem hann mun koma til með að valda á ásýnd að og frá byggðinni. Neikvæð áhrif vegna ónæðis á framkvæmdatíma verða helst á þá sem búa næst framkvæmdasvæðinu en mögulegt er að lágmarka þau áhrif með takmörkunum á vinnutíma.

Framkvæmdarsvæðið að austanverðu nær inn á hverfisverndarsvæðið við Sólbakka sem ætlað er til verndar menningarminjum, en framkvæmdaraðili áætla að ítarlegri leit verði gerð að minjum áður en framkvæmdir hefjast. Skipulagsstofnun tekur undir það sem fram kemur í umsögn Minjastofnunar um að í ljósi nálægar við verndarsvæði minja þurfi verktilhögun framkvæmdaraðila að vera með þeim hætti að hún samræmist ákvæðum laga um menningarminjar.

Með hliðsjón af umfangi, eðli og staðsetningu er líklegt að áhrif af eflingu ofanflóðavarna við Flateyri á ofangreinda umhverfisþætti verði nokkuð neikvæð en ljóst er að staðbundið mun ásýnd svæðisins taka breytingum.

Ákvörðunarorð

Á grundvelli fyrirbyggjandi gagna er það niðurstaða Skipulagsstofnunar að fyrirhuguð framkvæmd sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, sbr. þau viðmið sem tilgreind eru í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Því skal framkvæmdin ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Samkvæmt 30. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana má kæra ákvörðunina til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála. Kærufrestur er til 26. maí 2023.

Reykjavík, 21. apríl 2023.

Egill Þórarinnsson

Jón Smári Jónsson